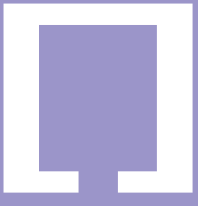

MİMARLIK BÜLTENİ

MİMARLAR ODASI SAMSUN ŞUBESİ

bilgi@samsunmimar.org • www.samsunmimar.org

NİSAN 2012 / 28

- ▶ Samsun ve Alaçam / Gülsüm TARIM
- ▶ Amasya Yalı Boyu Evleri / İ. Hakkı GÖZTAŞ
- ▶ Kendisi Afet Bir Kanun / Mehmet BÜYÜKALBAYRAK
- ▶ Şubemizin 12. Olağan Genel Kurulu Gerçekleştirildi
- ▶ Mağaradan Mobile Tekkeköy / Refik BASKIN
- ▶ “Van Depremi Sonrası Mimarların Hukuki Durumu” Değerlendirme Toplantısı Van’da Düzenlendi
- ▶ Yarışmalar
- ▶ Karikatür / İsmail SEVİNDİK

TMMOB MİMARLAR ODASI SAMSUN ŞUBESİ

12. DÖNEM YÖNETİM KURULU

Başkan: Selami ÖZÇELİK

Başkan Yrd.: Mehmet BÜYÜKALBAYRAK

Sekreter: Zerrin ÖZDOĞAN

Sayman: Tuba KARABULUT

Üye: Aslan KASIMİ

Üye: Erdem DURLU

Üye: Mehmet TAŞ

Şube: Bahçelievler Mah. Mevlana Cad. Barış Apt.

No: 5/1 İLKADIM / SAMSUN

Telefon: 0 362 231 15 70 – 0 362 231 27 80

Faks: 0 362 231 15 75

e-mail: bilgi@samsunmimar.org

Web: www.samsunmimar.org

TOKAT TEMSİLCİLİĞİ

Temsilcilik: Alipaşa Mah. Dr. Remzi Topçam Cad. Samsaroğlu İş Hanı Kat: 3 TOKAT

Telefon: 0 356 212 84 52, Faks: 0 356 212 84 52

AMASYA TEMSİLCİLİĞİ

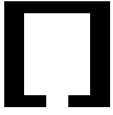
Temsilcilik: Ziyapaşa Bulvarı Adnan Özkök İş Merk. Kat: 3 No: 6 AMASYA

Telefon: 0 358 218 47 15, Faks: 0 358 21847 15

SİNOP TEMSİLCİLİĞİ

Temsilcilik: Meydankapı Mah. Karagülle Sok. Hüsrev Apt. No:10/1 SİNOP

Telefon: 0 368 261 37 09, Faks: 0 368 261 37 09

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Mimarlar Odası Samsun Şubesi Adına
Selami ÖZÇELİK

Yayımlayan
Mimarlar Odası Samsun Şubesi Adına
Yayın Komitesi

Yayın Koordinatörü
Zerrin ÖZDOĞAN

Yayın Komitesi
Zerrin ÖZDOĞAN
İsmail SEVİNDİK
Muhammed KONAÇOĞLU
Mehmet TAŞ
Erdem DUMLU

Yayın Yeri
Mimarlar Odası Samsun Şubesi
Bahçelievler Mah. Mevlana Cad. Barış Apt.
No: 5/1 Samsun
Tel: 0 362 231 15 70 - 231 27 80
Faks: 0 362 231 15 75
E mail: bilgi@samsunmimar.org
www.samsunmimar.org

Yayın Türü
Bölgesel, süreli

Baskı
Özdil Basımevi
Galip Dede Cad. No: 77
Beyoğlu 34420 İstanbul
Tel: 0 212 251 83 13

Baskı Tarihi
27.04.2012

Grafik Uygulama ve Yapım
Mimarlık Vakfı İktisadi İşletmesi
Karaköy, Kemankeş Cad. No: 31
Beyoğlu 34425 İstanbul
Tel: 0 212 244 86 87

Mimarlar Odası Samsun Şubesi
üyelerine ücretsiz olarak gönderilir.

Üç ayda bir yayımlanır.

Yazılarda ileri sürülen görüşlerin sorumluluğu
yazarlarına aittir. Dergi adı belirtilmek koşuluyla
alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

Sunuş / Selami ÖZÇELİK.....	2
Samsun ve Alaçam / Gülsüm TARIM.....	3
Amasya Yalı Boyu Evleri / İ. Hakkı GÖZTAŞ.....	8
Kendisi Afet Bir Kanun / Mehmet BÜYÜKALBAYRAK.....	12
Şubemizin 12. Olağan Genel Kurulu Gerçekleştirildi.....	13
Komisyonlar.....	14
2012 Ulusal Mimarlık Ödülleri Sahiplerini Buldu.....	15
TMMOB Mimarlar Odası 43. Olağan Genel Kurulu Gerçekleştirildi.....	18
Mağaradan Mobile Tekkeköy / Refik BASKIN.....	20
8 Mart Dünya Kadınlar Günü Basın Açıklaması.....	24
"Van Depremi Sonrası Mimarların Hukuki Durumu" Değerlendirme Toplantısı Van'da Düzenlendi.....	25
Yarışmalar.....	26
Aramıza Yeni Katılan Üyelerimiz.....	27
Karikatür / İsmail SEVİNDİK.....	28

Sunuş

SELAMİ ÖZÇELİK

TMMOB Mimarlar Odası Samsun Şube Başkanı

TMMOB Mimarlar Odası Samsun Şubesi olarak, 11. Dönem çalışmalarını tamamlayarak, 12. Şube Genel Kurulumuzu gerçekleştirdik. Genel Kurulumuzda mesleğimizin, üyelerimizin ve ülkemizin sorunlarını değerlendirdik ve 12. Dönemin kurullarını oluşturduk. 11. Dönem Yönetim Kurulu üyelerimizden iki arkadaşımız, işlerinin yoğunluğundan dolayı yeterli katkıyı koyamayacaklarını belirterek aday olmadılar. Bunların yerine yeni ve genç iki arkadaşımız aday oldular. Oluşturduğumuz yeni Yönetim Kurulu ve diğer kurularımıza güvenerek bizleri seçerek görevlendirdiğiniz için teşekkür ediyor, sevgilerimizi sunuyoruz. Başarılı olmak için elimizden geleni yapacağız...

Ülkemizin koşullarında, işimizin ne denli zor olduğunun farkındayız. İleri demokrasi denilerek, yeniden yapılandırılan ülkemizde, gün geçtikçe demokrasiden uzaklaşıyor, eleştirilenler ötekileştiriliyor, taraf olmayanlar bertaraf olmakla tehdit ediliyor. Direnenlerin başına gelenler ise ortada. Üreten kurumlar ise gün geçtikçe ya yok oluyor, ya da yabancıların eline geçiyor. Üretmeyen bir düzenin sürdürülebilmesi içinse, elde avuçta ne varsa satılıyor veya dışarıdan borç alınıyor. Çocuklarımızın ve torunlarımızın geleceğini planlamak bir yana, bugünden harcıyor tüketiyoruz. Planlamaya ise rant aracı olarak bakılıyor, planlar rantın gereğine göre şekilleniyor.

Yapılan plan tadilatlarında, kamunun yararı değil, kişilerin menfaatleri öne çıkıyor. Samsun Limanında Kıyı Kenar çizgisi yasalara aykırı olarak yeniden belirleniyor, dolgu sahalar yapılaşmaya açılıyor, yapılaşmaya açılan bu alanlarda dahi, Kıyı Kenar yasasına uymayan planlar yapılarak uygulanmaya çalışılıyor. Yapılan Uygulama İmar planı notunda ise, Yüksek Yapılar Yönetmeliğine uyulmayacağı, çekme mesafelerinin ise avan projeye göre yapılacağı yer alabiliyor. Bu şartlarda Liman içinde, dolgu sahada, denizin kenarında, Amisos Sit alanı-

nın önünde, 150 metre yüksekliğinde bir proje ile karşılaşılıyor. Açtığımız davalar ise zamanında sonuçlanmıyor veya çeşitli gerekçelerle reddediliyor.

Yeni hazırlanan yasa tasarılarında ve yönetmenlik değişikliklerinde, depremler de gerekçe gösterilerek, söz konusu anlayışın gerçekleştirilmesine çalışılıyor. Afet bölgelerinde Yapılacak kentsel dönüşüm yasa tasarısında, Anayasa hariç diğer tüm yasa ve yönetmenliklerin, bu yasayla çelişen maddelerinin uygulanmayacağı belirtiliyor. Ülkenin her yerinin afet bölgesi ilan edilebilmesi sağlanıyor, bu bölgelerde de özel mülkiyete dahi el koyma şartları sağlanıyor. Anayasaya aykırılıkların ise herhalde Anayasa değişikliği ile halledilmesi düşünülüyor. Yapı denetiminde getirilmesi düşünülen düzenlemelerle ise, üyelerimiz, tekelleşmiş şirketlerin elemanları haline getiriliyor.

Bunlar tamamı ben yaptım oldu mantığı ile yapılıyor. Demokrasi gereği, görüş bildiren, eleştiren, karşı çıkan, demokratik haklarını kullanmak isteyen, kurum ve kişiler ise, her türlü engellerle karşılaşılıyor. Tüm kurum ve kuruluşlarda olduğu gibi, mesleğimizle ilgili konular da, görüş üreten, ürettiği görüşleri kamuoyuna açıklayan, zaman zaman dava açmak zorunda kalan TMMOB Mimarlar Odası da gün geçtikçe etkisiz hale getirilmeye çalışılıyor. Yapılan yönetmenlik değişiklikleri ile işlevleri kısıtlanmaya, başka kurum ve kuruluşlara devredilmeye çalışılıyor.

Kuşkusuz Mimarlar Odası ve bağlı birimleri bundan önce olduğu gibi bundan sonrada da, üyelerine karşı olan sorumlulukları yanında, yasaların kendisine verdiği görevleri ve topluma karşı olan sorumluluklarını üyelerimizle beraber yerine getireceğiz.

Sevgilerle...

Samsun ve Alaçam

GÜLSÜM TARIM

Y. Mimar, Rest. Uzm.

Alaçam, Samsun il sınırları içinde yer alan, kuzeyde Karadeniz, batıda Yakakent, güneyde Vezirköprü, doğuda Bafra ilçeleri ile çevrili bir ilçedir. İlçe, Samsun-Sinop Karayolu üzerindedir. Samsun'a uzaklığı 79 km, Sinop'a 90 km'dir.

Yüzölçümü 632 km², denizden yüksekliği ortalama 15 m'dir. Yerleşim alanı olarak dar bir vadi eteklerinden başlayarak denize doğru gelişmeye uygun bir alan üzerinde kurulmuştur.

Alaçam'ın Tarihçesi

M.Ö. 1450-1200 yıllarında Etiler, Alaçam topraklarına egemen olmuştur. M.Ö. 3000 tarihlerinde Firikyalılar Alaçam topraklarını ele geçirmiştir. M.Ö. 652'de Lidyalılar, M.Ö. 612 tarihlerinde de Persler Alaçam'da hakimiyet sürdürmüştür.

İlk olarak Mileziyenler tarafından kurulan bu şehre, Zaliküs adı verilmiştir. Daha sonraları da Alaçam, Pontus'ların, Roma ve Bizans İmparatorluğunun eline geçmiştir.

11. yüzyılda Danişmentliler Bizans İmparatorluğundan Zaliküs'ü almıştır. Zaliküs'ün adı önce Tralköy daha sonra ise Uluköy olarak değiştirilmiştir. Son olarak İlhanlı hükümdarı Bahadır Han şehrin adını değiştirerek şehre Alaçam adını vermiştir. Alaçam adının; Kasabanın ortasından geçen Uluçay'ın kenarındaki Uluçam adı verilen büyük çam ağaçlarından geldiği ifade edilmektedir.

Osmanlı İmparatorluğu dönemi 1920 tarihine kadar devam etmiştir. Cumhuriyet döneminde 1923 tarihinde Yunanistan ile imzalanan Türk-Yunan Nüfus Mübadelesiyle Türkiye'ye gelen mübadillerin bir kısmı da Alaçam ve çevresine yerleştirilmiştir. Daha önceleri Bafra'ya bağlı olan Alaçam, Eylül 1944 tarihinden itibaren 4642 numaralı kanunla kaza olmuştur.

Şadi Bey Caminden Meydana bakış (Kaymakamlık arşivi)

Alaçam'ın Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Yapısı

Alaçam'da Osmanlı döneminde farklı dini ve etnik gruplar yaşamaktadır. Uluçay'ın sol tarafında tamamen Hıristiyanlar, sağ tarafında Hıristiyan, Müslüman, Protestan ve Ermeniler yaşamaktadır. Demircilik, kunduracılık, terzi-lik, tenekecilik, marangozluk gibi zanaatlar Hıristiyanlar tarafından yapılmaktadır. Genellikle tütün ticareti yapılıp, diğer ticaret kolları ikinci derecede önemli olup tütün ticareti Hıristiyanların elinde bulunmaktadır. Mübadeleden sonra büyük ölçüde tütün ticareti ile uğraşan Müslümanlar da olmuştur.

Alaçam'da 1923 mübadelesi öncesinde Müslüman ve Rumların bir arada yaşadığı dönemde; Çeşme mahallesinde tütün ticaretiyle uğraşan Rumların, Orta Mahalle'de memurların ve Orta mahallenin aşağısında ise tarım işçiliği ile uğraşan Müslüman ailelerin yaşadığı öğrenilmektedir. Rum konutlarının hepsinin bahçesinde çeşme, havuz ve köşkün olduğu, Müslüman konutlarında ise kuyu, yunak ve fırınların yer aldığı fakat bunların hemen hemen hepsinin yok olduğu yaşlı bölge sakinleri tarafından an- >>

<< latılmaktadır. Çoğu sözlü kaynaklara dayanan bu bilgilerin bilimsel araştırmalarla desteklenmesi gerekmektedir.

Kurtuluş savaşı sonrasında demografik yapısı değişen Alaçam, yoğun olarak Yunanistan'dan gelen mübadillerin yaşadığı bir yerleşim haline gelmiştir. Alaçam genelinde halk arasında konak olarak adlandırılan büyük programlı konutlarda Alaçam'ın yerli halkı oturmakta olup, diğer küçük programlı konutlarda ise mübadele ile gelen göçmenler iskân edilmiştir. Bugün 11.321 kişi olan nüfusun %60 mübadildir.

Katip Çelebi (XVII yy.) Alaçam için şöyle demektedir:

"Alaçam, Bafra'nın doğusunda, Karadeniz kıyısında, kaza merkezi bir kasabadır. Ormandaki keresteden gemi direği yapılır. Birbirine bağlanan direkler yelkenlilerle çekilip İstanbul'a kadar götürülür."

Alaçam'da çok fazla tütün yetiştirildiği ve bir dönem tütün depolarının olduğu, tütünlerin bu depolarda toplanıp, Avrupa ülkelerine deniz yoluyla ihraç edildiği bilinmektedir. Sözlü kaynaklara göre tütüne karşılık olarak zaman zaman porselen eşya, ipek ip, kumaş ve ev mobilyalarının takas edildiğini öğreniyoruz.

Sosyal ve kültürel açısından incelendiğinde:

Alaçam'ın deniz ticareti sayesinde Avrupa ülkeleri ve İstanbul ile bağlantısı olduğu anlaşılmaktadır. Halk arasında konak olarak nitelendirilen büyük programlı konutların varlığı ticaretle birlikte sosyal ve kültürel yaşamın ileri düzeyde olduğunun göstergesi olarak kabul edilebilir. Alaçam kültürel açıdan batının etkisinde kalmış bir yerleşim alanıdır. Kültürel etkileşim insanların yaşamlarına ve yapı kültürüne farklı şekillerde yansımıştır. Böylelikle de bölgede farklı yapı üslupları oluşmuştur.

Alaçam'ın Fiziksel Yapısı

Alaçam konum olarak iki dağ arasında yer alan vadi üzerine kurulmuş bir yerleşmedir. İlçe yerleşimi kuzey-güney yönünde eğimli bir arazi üzerinde yer almaktadır. Kentin kuzeyine doğru eğim azalmaktadır.

Alaçam kentsel dokusu Çeşme Mahallesi'ne bakış

Yapılar çoğunlukla zemin üzeri bir kat olup, eğimden dolayı bazı cepheler zemin üzeri iki kat olarak algılanmaktadır. Arazi eğiminden dolayı yapıların bodrum katlarının bir kısmı toprak altında kalmıştır. Konutlar, arazi yapısına uygun olarak yerleşmiştir. Yapılar komşu parsel ve yolların sınırladığı parseller üzerine inşa edilmiştir. Yapıların büyük bir bölümü bahçe içerisinde ve arsanın orta bölümlerinde konumlanmıştır.

Alaçam'da çıkmaz sokaklara rastlansa da bunlar sayıca azdır. Yapılara geçiş, bahçe içerisinden sağlandığı gibi doğrudan sokaktan giriş verilen yapı örnekleri de vardır.

Çeşme Sokaktan görünüm

Çeşme Sokaktan görünüm

Genel olarak yapılar konut olarak kullanılmaktadır. Ancak kent merkezine yakın bölümde bulunan tescilli yapılar, dükkan ve dükkan üzeri konut olarak kullanılmaktadır. Büyük programlı yapıların bir kısmında özgün bahçe duvarı ve ihtişamlı giriş kapıları bulunmaktadır.

Geleneksel konut örneği

Geleneksel konut örneği

Alaçam'da bulunan geleneksel konutlar genelde iç ve dış sofalı plan tipinde düzenlenmiştir. Çoğunlukla yapıların zemin katları taş, üst katları ise bağdadi ve tuğla dolgulu ahşap karkas sistemde inşa edilmiştir.

1950'li yıllar sonrasında Türkiye'de kentin ekonomik açıdan cazibe merkezi olması, eğitim ve sosyal hayat açısından farklı imkânlar sunması sebebiyle kırsaldan kente göç artmıştır. Bu durum Alaçam'da da kendini göstermiş olup geleneksel konutların bir bölümü sahipleri tarafından terk edilmiştir. Ayrıca büyük aileler halindeki yaşam tarzı, yerini çekirdek ailelere bırakması özellikle büyük programlı (konak) yapılarının kullanımını zorlaştırmıştır. Böylelikle bazen yapılar bölünerek iki bağımsız bölüm olarak kullanılmış bazen ise sahipsiz bırakılmıştır. Terk edilen yapılar bozulmakta ve gidecek yok olmaktadır.

Alaçam'daki Tescilli Yapılar ve Sit Alanları

Bölgedeki yapıların tescil tarihi 25.07.2003 olup; bölgede toplam 27 tane sivil mimarlık örneği, 3 işyeri, 24 konut ve 3 tane anıtsal mimarlık örneği; 1 cami, 1 hamam, 1 çeşme yer almaktadır. Alaçam'da söz konusu tescilli yapıların dışında daha pek çok tescile değer ve geleneksel yapı örnekleri bulunmaktadır.

Geleneksel konut örneği

İlçedeki korumaya yönelik çalışmalar çok yakın tarihidir. Bu kapsamda T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Samsun Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğü tarafından 01.08.2003 tarihli kararla "kentsel sit alanı sınırı" belirlenmiş olup 1/1000 ölçekli hali hazır haritada belirtilmiştir. Ayrıca Alaçam'da kentsel sit alanı dışında, 1. derece arkeolojik sit alanı bulunmaktadır.

Alaçam'daki Koruma Çalışmaları

İlk olarak 2007 yılında İl Kültür Turizm Müdürlüğü tarafından Turizm Haftası etkinlikleri çerçevesinde Alaçam Kaymakamlığı iş birliğiyle düzenlenen gezide Alaçam'ın geleneksel yapıları >>

<< uzmanlar tarafından katılımcılara anlatılmış. Bu kapsamda Alaçam çeşitli sivil toplum kuruluşları ve derneklerin ilgi odağı olmaya başlamıştır. Yerel idareciler ve uzmanlar tarafından Alaçam'ın Samsun için Kültür Turizm potansiyeli tartışılarak değerlendirilmek istenmiştir.

2008 yılında Samsun İl Özel İdaresince kurulan KUDEB, kültür varlıklarının yoğunluğunu dikkate alarak bölgede çalışmalara başlamış. Bölge için tescillenen yapı sayısı yeterli olmamakla birlikte çok sayıda tescile değer yapının varlığı göz önünde bulundurup tescil kriterleri hazırlanarak;

- Bölgede az sayıda var olan büyük programlı (halk arasında konak olarak nitelendirilen) yapı örneklerinden olması,
- Bölgede türünün tek örneği olması (farklı yapı üsluplarının varlığı),
- Yapım sistemleri açısından az sayıda olması,
- Mimari detaylar açısından korunmaya değer bulunması,
- Cephe tipolojileri açısından korunmaya değer bulunması,
- Konut ve bahçe düzeni (peyzaj anlayışı) ilişkisinin korunması,
- Köşe parseldeki geleneksel yapıların koruma alanını tanımlayıcı nitelikte olması (röper noktası olarak değerlendirilebilir),
- Geleneksel sokak dokusunu tanımlayıcı olması,
- Ticari hayata yönelik tespitlere yardımcı endüstri yapılarının (tütün depolarının) korunması,
- Yapım tarihi açısından bilgi vermesi,
- Bölgede iki yakada konumlanan geleneksel dokunun yoğunluğu açısından, ele alınmış ve yapılar değerlendirilip Samsun K.T.V.K.'na tescilli önerilmiştir. KUDEB'in önerileri doğrultusunda Alaçam'da 34 yapı daha tescillenmiştir. Böylece Alaçam'daki geleneksel yapı stoku artırılmıştır.

Geleneksel konut örneği

Geleneksel konut örneği

Geleneksel konut örneği

Kültürel ve doğal çevrenin korunmasına yönelik toplumsal bilincin yeterince gelişmemiş olması, kentleşme ile birlikte kentsel arsa rantının yükselmesi, ekonominin yapısal nedenleriyle taşınmazların spekülasyon aracı olması, kültürel çevrenin korunması, onarılması için yeterli kaynağın geliştirilememiş olması ile birleşince kültürel çevreyi korumak oldukça güçleşmektedir.

Tarihsel-kültürel değerlerin korunması ile;

- Toplumdaki kültürel çeşitlilik tanınabilecek, toplumsal bilinç arttırılabilecektir.
- Yerel karakterler ve özellikler korunabilecektir.

- Bölge insanında bir yere ait olma duygusu sağlanıp yerel, bölgesel, ulusal kimlik duygusu geliştirilebilecektir.
- Toplumsal imaj yükseltilip, salt maddi değil, manevi kazanç da sağlanabilecektir.
- Yerel ekonomi canlandırılacaktır.
- Var olan yapı stoku sağlıklı duruma getirilip yeniden kazanımı söz konusu olabilecektir.

Geleneksel konut örneği

- Geçmişin, bugünün ve geleceğe uzanan yerel dengelerin sonraki kuşaklar içinde yaşatılması ve ileriye yansıtılması sağlanabilecektir.

Kentsel sit tanımındaki; "*mimari, mahalli, tarihsel, estetik ve sanat özelliği bulunan ve bir arada bulunmaları sebebiyle teker teker taşındıkları daha fazla kıymeti olan kültür ve tabii çevre elemanlarının (yapılar, bahçeler, bitki örtüleri, yerleşim dokuları, duvarlar) birlikte oluşturdukları alanlardır*" ifadesi dikkate alınarak KUDEB tarafından Alaçam'da ilave sit alanına ilişkin gerekçeler aşağıdaki gibi belirtilerek;

- Kentsel sit alanlarında her bir yapının tek başına ve birlikte olduğu kentsel doku içerisindeki önemi,
- Bölgedeki mevcut yapılaşma eğilimlerinin 2-3 katlı yapı gruplarından oluşması ve çok katlı yapılaşmanın kentin çeperlerinde gerçekleşmesiyle, koruma kararlarının örtüşmesi,
- Mevcut kentsel sit alanı ve arkeolojik sit alanı arasındaki bağlantının sağlanması,
- Alaçam Çayı'nın iki yakasındaki geleneksel dokunun bütünleştirilmesi,
- Bölgedeki geleneksel yapıların farklı üsluplarda oluşuyla; kent, mimarlık örneklerinin sergilendiği bir müze görünümünde olması,
- Bölgedeki konut ve ticaret alanlarının fonksiyonel bütünlüğünün korunması,
- Köşe parsellerdeki yapıların geleneksel dokuyu sınırlandırıcı nitelikte olması,

- Geçmişte varolan sosyal sınıfların yapı kültürü üzerindeki etkisi ve sosyal kümelenmeler,
- Az sayıda olmakla birlikte, geleneksel yapılarla iç içe olan mevcut çok katlı yapılaşmanın ilerleyen zaman içerisinde bölge için tehlike arz etmesi şeklinde sıralanmıştır. Belirtilen gerekçeler ışığında Samsun K.T.V.K. tarafından kentsel sit sınırı tarihli kararla genişletilmiştir.

Samsun İl Özel İdaresi (KUDEB) tarafından Alaçam'da yürütülen çalışmalardan Koruma Amaçlı İmar Planı tamamlanmış olup korumaya yönelik sokak sağlıklılaştırması projesi devam etmektedir. Ayrıca Alaçam'daki 7 tane konutta Kültür ve Turizm Bakanlığı hibe projeler kapsamında proje yardımı yapılmış ve 6 tane yapının restorasyon projesi özel mimari ofisler tarafından hazırlanmıştır.

Sağlıklılaştırma projesi yapılacak olan sokak

Halkın kendi yaşadığı yöre ile ilgili alınacak kararların içinde olması halka kendi yöresini tanıttak, benimsetecek, sevdirecek, sahiplendirecektir. İnsan sevdiğini, kendinden olanı korur kollar sahiplenir, benimser ki en çok ihtiyaç duyduğumuz şeyin koruma ruhu olduğu inancındayım. Bundan dolayı yerel halk ve beklentileri ilgili kurum ve kuruluşlar, plan ve proje ekipleri tarafından unutulmamalıdır.

Bu konuda yürütülen çalışmaların merkezinde sadece geleneksel yapılar, yapıların oluşturduğu sokaklar, alanlar değil orada yaşayan halkta yer almalıdır. Biliyoruz ki senelerdir ülkemizde kültür varlıklarımızı prosedürlerle, yönetmeliklerle, restorasyon projeleri hazırlayarak korumaya çalıştık, ister istemez onların sahipleri unutuldu.

Türkiye'de korumanın henüz çözümlenememiş bir sorun olduğu bilinciyle umarım yapılan tüm iyi niyetli çalışmalar olumlu sonuçlanır.

Amasya Yalıboyu Evleri

İ. HAKKI GÖZTAŞ

Mimar

Karadeniz Bölgesi ile İç Anadolu'nun eşiğinde, Yeşilirmak havzasında yer alan Amasya kenti, Tarihi çevrenin korunması bakımından, şanslı sayılabilecek şehirlerden birisidir. Özellikle; Selçuklu ve Osmanlı dönemine ait anıtsal yapıların büyük bir kısmı, ayakta. 19. yüzyıldan kalma geleneksel halk konutlarının ve yöresel yerleşim örneklerinin korunması çabaları bugün de sürdürülmektedir.

Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 05.05.1992 gün ve 2364 sayılı kararı ile tescil edilerek koruma altına alınan, Amasya Evleri'nin en güzel örneklerini "**Yalıboyu Evleri**" olarak bilinen konut dokusu oluşturmaktadır. Yeşilirmak kenarında, tarihi sur duvarı üzerine inşa edilmiş olan bu evler, yakın tarihimizin en değerli mirasıdır. Bu nedenle; bölge ile ilgili koruma ve belgeleme çalışmaları, günümüzde de dikkatle yürütülmektedir. Fakat ne yazık ki: günümüze kalmış örneklerin tamamı 19. ve 20. yüzyıla aittir. Ahşap malzemenin, uzun ömürlü olmaması ve sıkça tekrarlanan yangınlar nedeniyle; daha erken dönemlere ait örnekler, günümüze ulaşamamıştır.

Mimarlık tarihçilerinin çoğu, Yalıboyu örneğinde görüldüğü gibi, hımış ya da bağdadi yapı tekniği ile inşa edilmiş ahşap karkas konut tipinin, "Geleneksel Konut Mimarimiz" olduğunu kabul etmişlerdir. Gerçektende Osmanlı coğrafyasının önemli bir kısmında gelişen bu konut tipinde, teknik bakımından farklı örnekler görülse de, tasarım şemaları ve çevre ilişkileri bakımından, benzerlikler vardır. Benzer aile yapısı ve günlük yaşamın genelleşmiş özellikleri, genel tasarımda ortak eğilimlere yol açmıştır. Kentlerin genel görünümüne, çok geniş bir coğrafyada benzer bir çehre kazandırmıştır. Ancak "Bu mimarın tarihi kökleri nereden geliyor?" sorusu henüz cevabını bulmuş değildir. Geleneğinin kaynağında, Osmanlı kültürümü vardır? Bizans kültürümü vardır? Yoksa aynı coğrafyada yaşayan, diğer kültürlerin etkisi mi daha fazladır? Bu tartışılmaktadır..

Kökleri nereye uzanırsa uzansın, günümüze ulaşan bu kültür mirasının değerini bilmemiz ve onları yaratan nesnel koşulları araştırmamız gerekir. Fakat bunu başarmak sanıldığı kadar kolay değildir. Anadolu kentleri, tarihin her çağında,

kendi iç dinamiklerinden çok dış etkilerle şekillenmiştir. 8. yüzyılda İslam akınlarıyla başlayan göçler ve siyasi karışıklıklar, Anadolu kentlerini Osmanlı çağına gelinceye kadar büyük ölçüde değiştirmiştir. Türklerin özgün yaşam alışkanlıkları, İran ve Suriye yapı üslubu Anadolu ev mimarisi üzerinde önemli etkiler yapmıştır. Fakat Bizans'tan devralınan fiziki şartların belirleyici rolü de inkâr edilemez. Açıkçası; geleneksel konut mimarimiz uzun bir tarihi sürecin ürünüdür. Onların köklerine ulaşabilmek için, şehirlerimizin tüm macerasını gözden geçirmemiz gerekir.

Geleneksel Türk evi hakkında hiçbir şey bilmediğim zamanlarda bile, Yalıboyu Evleri ile aramızda bir bağ olduğunu düşünmüşümdür. Karşı sahilde bir bank üzerine oturup Yalıboyu Evleri'ni seyrederken, onları yaratan tarihi süreci anlamaya çalışmışımdır. Bu tebliği sunarken de aynı şeyi yapmaya çalışacağım. Teknik çizimler sunmak yerine; bilinen yazılı kaynakları değerlendirecek, onların tarihi gelişimini anlatmaya, ortak özelliklerini tespit etmeye çalışacağım.

Eskiden beri kültürlü aristokrat ailelerin oturduğu bir kent olan Amasya'nın, Türk hâkimiyetinden önceki macerasını hakkında, çok kısa bir özet çıkartmak gerekirse: Pers kökenli **Pont Krallığı**'nın MÖ: 298'de burada kurulduğunu, Roma döneminde eyalet merkezi olduğunu, Bizans saraylarına **Phokas, Kominnus** hanedanlarına bağlı beş imparator gönderdiğini söyleyebiliriz.

Günümüze ulaşan antik kalıntılar, 8. yüzyılda İslam akınları başlayınca kadar, şehrin surlar dışına doğru yayılarak büyüdüğünü göstermektedir. Fakat daha sonraki 300 yıl boyunca, yerli halk güvenlik endişesiyle Amasya'yı terk etmiş, yerine doğulu batılı göçmenler iskân edilmiştir. Şehir, derme çatma yapılarla dolmaya başlamış ve kale surları dışındaki yapılar bakımsız kalmıştır. Şehir, harap bir görünüme bürünmeye başlamıştır. (Bu arada şehir iki defa Arapların eline geçmiştir.) MS:1075 yılında Danişmentli Türkmenleri tarafından fethedildikten sonra bile; uzunca bir süre harap görünümünden kurtulamamıştır. Ancak Selçuklular döneminde kendini to-

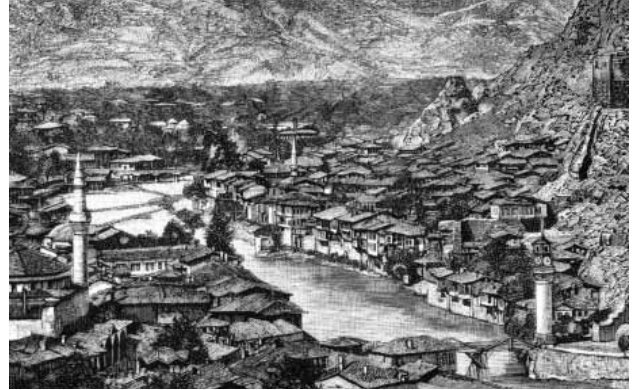
parlamış ve daha sonra Osmanlıların güçlü dönemlerinde eski görkemine kavuşabilmiştir.

Bizans konut yapım geleneğini tanımlamak için, elimizde yeterince bilgi yoktur. Yazılı kaynaklara göre: zengin evlerinde, yapı malzemesi olarak, daha çok tuğla, taş ve mermer kullanılmıştır. (Kalenin çeşitli bölümlerinde yürütülen arkeolojik kazılar ve çağdaş yerleşim alanlarında yapılan inşaat kazıları, yazılı kaynakları doğrulamaktadır.) Yoksul kesimler ise: çok kötü şartlarda, tek katlı, derme çatma evlerde yaşamışlardır. Bizans kentlerinde, çoğu iki katlı olan evlerin, sokak cephesi tamamen kapalıdır. Pencereler iç avluya bakmaktadır. İç avlu demir ya da ahşaptan sağlam kapılarla dar sokaklara açılır. 5. yüzyıldan sonra sokak cephesinin üst katlarına da pencereler ve pencerelerin önüne balkonlar yapılmaya başlanmıştır. (İmparator Zeno (MS:474-91) sokak genişliğinin 3,5 metreden, balkonların yerden yüksekliğinin 4,5 metreden, karşı evden uzaklığının 3 metreden daha az olmasını yasaklayan bir yasa çıkartmıştı.) Evlerin iç planları, Osmanlı dönemi evlerine benzemektedir. Odalar genellikle merkezi bir sofanın çevresine yapılmış ve zemin kattaki sofalar, kabul salonu olarak kullanılmıştır.

Yazılı kaynakları kontrol edince, anlıyoruz ki: yerleşik ahalinin önemli bir kısmı, işgalden sonra da Amasya'da yaşamaya devam etmiştir. Bu yüzden; mevcut sokak dokusunun birden bire değişmesi ve hemen farklı bir üslup uygulanmaya başlanması, söz konusu olmamıştır. Sadece; kale içi başta olmak üzere, bazı mahalleler Türklerin yerleşimi için ayrılmış ve kiliselerin camiye çevrildiği bu mahallelerin her birine bir aşiret yerleştirilmiştir. Türk mahallerinde nüfusun tamamı bir cemaat sayıldığından, fakir zengin birlikte yaşamıştır. Guruplaşmayı sosyal statü ve gelir farklarından çok, dini-etnik ayırım belirlemiştir. Selçuklu ve Osmanlı mahalleleri de bu özelliği büyük ölçüde muhafaza etmiştir. (Danışmentli dönemi konutları hakkında yorum yapmamıza yardımcı olacak örnekler, elimize ulaşmamıştır.)

"Geleneksel Türk Evi" olarak tanımladığımız yapılar, İslami inanç sisteminin tamamen nüfuz etmesi ve teknolojik imkânların artması sonucu, 17. yüzyıldan sonra ortaya çıkmaya başlamıştır. Hımış ya da bağıdadi tekniğiyle inşa edilmiş bu yapıların, 19. yüzyılın sonlarında çekilmiş fotoğraflarda Amasya'yı tamamen kapladığı açıkça görülmektedir. Fakat bu ahşap konutların çoğu ve kent merkezini dolduran ticari yapılar,

20. yüzyılın başında çıkan büyük yangınlarda yok olmuştur. Amasya Evlerinin en güzelleri, hanlar bedestenler yangınlardan kurtarılamamış, kâgir yapıların bir kısmı dahi bu dönemde kaybedilmiştir. Geleneksel Konut mimarimize ait örneklerin hiçbirisi, iki yüzyıldan daha yaşlı değildir. Yeni tasarımlar için esin kaynağı olarak gördüğümüz bu yapıların, tarihi kökleri hakkında yorum yapmamıza yardımcı olacak daha eski örnekler, elimize ulaşmamıştır.

Amasya Gravürü 19. yüzyıl

Yalıboyu Evleri, yangınlardan kurtulan ender örneklerden bir bölümüdür. Bu değerli yapılar, yerel mimarlar tarafından tek tek belgelenmiş, çevre ve kent ölçeğinde koruma kararları alınıp uygulanmaya başlanmıştır. Ancak çalışmalar, fiziksel formların incelenmesiyle sınırlı kalmıştır. Tarihi yapıların tipik özellikleri yeterli şekilde tespit edilememiş, ortak tasarım şemalarını oluşturan nesnel sebepler üzerinde yeterince durulamamıştır. Geçmiş aydınlatılabilecek yazılı kaynaklar, (salnameler, seyahatnameler gibi) henüz gerektiği kadar değerlendirilememiştir. Bu yüzden; günümüzde gerçekleştirilen restitüsyon çalışmaları da yanlışlarla doludur. Eski ile yeniyi birlikte değerlendirmeye çalışan mimarlar, çoğu kez estetik kaygılarıyla tarihi yapıların tipik özelliklerini bozmaktadırlar.

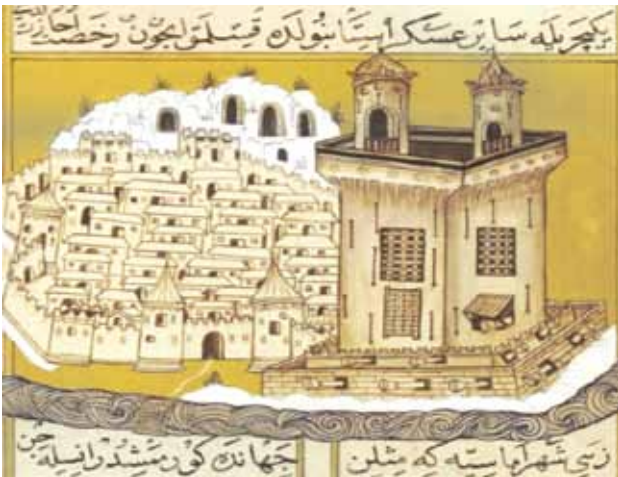

Nehir cephesinde cephe düzeni

Amasya, yerel tarih çalışmaları bakımından da zengin bir kentimizdir. Mustafa Vazih Efendi, >>

<< Osman Fevzi Olcay ve Hüseyin Hüsamettin Bey'in şehir tarihine ilişkin çalışmaları, şehrin geçmişine büyük ölçüde ışık tutmaktadır. Ancak yerli yazarlar, evlerin tipik özellikleri üzerinde fazla durmamışlardır. Yabancı seyyahların tespitleri, daha faydalı bilgiler sunmaktadır. Özellikle: 1553 yılında Kanuni Sultan Süleyman ile görüşmeler yapmaya gelen, Avusturya elçilik heyetinde yer alan Busbecq ve Hans Dernschwam'ın seyahatnameleri, bize önemli bilgiler sunmaktadır. Hans Dernschwam, "Aşağı Saray" diye adlandırılan Kızlar Sarayı'nı ve kale içerisindeki diğer yapıları, detaylı şekilde anlatmaktadır. Bazıları iki katlı olan bu evlerin, alt katların ahır üst katların ise oturma mahalli olarak düzenlendiğini yazmaktadırlar. Çatılarının düz toprak damlı olduğunu, pencerelerin yüksekte ve çok küçük olduğunu yazmaktadırlar. (Aslında bu durum, sadece Amasya evlerine özgü de değildir. Çünkü 16. yüzyılda Osmanlı ülkesine gelmiş olan diğer yabancı seyyahlar da Anadolu'daki evlerin çatılarının düz damlı olduğunu belirtmektedirler.)

Yine aynı yüzyıla tarihlenen, Kemal-Paşa-Zade'ye ait bir yazmada yer alan Amasya minyatürü, Hans Dernschwam'ın anlatımını doğrular mahiyettedir. Düz damlı kerpiç yapılar minyatürde görülmektedir. Aynı minyatürde, surların sağlam olduğu ve evlerin surlar içerisinde yer aldığı da açıkça bellidir. Gerçektende erken döneme ait Yukarı Hamam, surların gerisinde ve daha düşük kotta inşa edilmiştir. Surlar üzerine oturan yapılar daha geç dönemlere aittir. Düz, toprak damlı evler büyük bir olasılıkla 18. yüzyılda görülmeye başlayan batılılaşma etkileri sonucu yerini bugünkü beşik ve kırma çatı dediğimiz çatı tipine bırakmıştır. 1811 tarihli bir el yazma kitapta yer alan Bozoklu Osman Şakir'e ait Amasya minyatüründe bu değişimi görmek mümkündür.

16. yüzyıla ait minyatür

19. yüzyılın başlarına ait minyatür

Amasya kentinin, Hititler döneminden başlayıp günümüze kadar uzanan, 5000 yıldan daha uzun bir öyküsü vardır. Şüphesiz ki: mevcut kültürel birikimin oluşmasında geçmiş bütün medeniyetlerin katkısı vardır. Fakat "Yalıboyu Evleri" adını verdiğimiz mimarın, Osmanlı çağında ortaya çıktığı, İslami kurallara ve göçebe Türk yaşam alışkanlıklarına göre planlandığı açıkça bellidir.

Osmanlı evlerinin genelinde olduğu gibi Amasya evlerinde de plân merkezini oluşturan sofalar aynı zamanda evlerin plân tipini de belirler. Sofa; plân tipine göre ortada, dışta, köşede ya da boylu boyunca evi ikiye ayırır bir biçimde düzenlenmiştir. Günlük yaşam evlerin iç mekânında, sofa etrafında biçimlenen odalar içerisinde geçmektedir. Evlerin iç mekânları dışında, bahçe ya da avlu (**hayat**) içerisinde günlük hayatla bağlantılı başka birimler de yer almaktadır. Bunlar arasında su kuyusu ve ocak ilk göze çarpan birimlerin başında gelmektedir. Bazı örneklerde ekmek ihtiyacını karşılamak için fırın yapılmış olduğu da görülmektedir.

Bu evlerde en önemli birim odadır. Her oda, evli bir çifti barındıracak niteliklere sahiptir. Her odada oturulabilir, yatılabilir, yıkanılabilir, yemek yenilebilir ve hatta yemek pişirilebilir. Odanın yukarıda saydığımız değişik eylemlere cevap verebilmesi için değiştirilebilir bir düzen geliştirilmiştir. Bu düzenek göçebelikten kalma alışkanlıklar üzerine kuruludur. Orada bir yaşama birimi olan çadır, burada odadır. Odanın değişik işlevleri zaten çok az olan taşınabilir eşya ile sağlanır. Eylem bitince eşya ortadan kaldırılır. Yataklar, dolaplar (**yüklük**) içinde durur, yatılacağı zaman yere serilir, sabah tekrar dolaba konur. Yemek yenileceği zaman dolaptan çıkarılan sofrası, (**dastar**) altlık, (**ayakçak**) bakır sini veya tahta tabla (**sofra tahtası**) ile yemek düzeni kurulur. Yemekten sonra her şey tekrar yerine kaldırılır. Bu amaçla odanın orta

alanı boş bırakılmıştır. Oturmak için kullanılan sedirler (**makat**) duvar diplerindedir.

Yalıboyu Evleri içerisinde iç selamlıklı ve dış selamlıklı örnekler bulunmaktadır. Özellikle haremlik ve selamlık tarzında iki ayrı yapı olarak düzenlenmiş örneklerde bahçe ortada kalmakta ve konutlar dışa kapalı bir görünüm almaktadır. Bu dışa kapalılık, iç selamlıklı konutlarda yüksek bir bahçe duvarı şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Genellikle iki katlı olarak düzenlenmişlerdir. Bazı uygulamalarda birinci kat üzerinde bazı uygulamalarda ise ikinci kat üzerinde köşk (**sahnış**) yer almaktadır.

Konutların ikinci kat uygulamaları genellikle dışa taşkın, (**cumbalı**) olarak yapılmaktadır. Bu suretle hem düzgün boyutlara sahip olmayan arsanın sorunları çözümlenmekte, hem de daha fazla yer kazanmak söz konusu olabilmektedir. Özellikle tarihi sur duvarı üzerine yapılmış olan yapılarda bu durumu sıkça görmek mümkündür. Buradaki konut dokusu, (**elibögründeler**) ile desteklenerek dışa taşırılmış ve böylece evlerin iç mekânlarında bir genişleme meydana gelerek yer kazanımı sağlanmıştır. Taşınatlar sayesinde daha çok dışa açık, geniş ve aydınlık olan ikinci katlar, alt katlara oranla daha fazla pencere uygulamasına olanak vermiştir. Pencere, daha çok giyotin pencere (**sürgülü**) tarzında ele alınmış ve üçlü gruplar halinde düzenlenmiştir. Orijinal örneklerinde, pencere önlerinin alt yarısında, dışarıdan bakıldığında içeriğinin görülmesini engelleyen ahşap (**kafesler**) görülür. Malzeme olarak; genellikle temelde taş ve üzerine ahşap hatıl, (**tapan**) üst katlarda ahşap çatki arası kerpiç dolgu (**himış**) kullanılmıştır. Bazı konutlarda tuğla dolgunun kullanıldığı ya da çıtalı sistemin (**Bağdadi**) kullanıldığı görülür. İç ve dış yüzeyler ise samanlı çamur veya kendirli kireç harcı sıvanarak badana edilmiştir. Ön cepheler üzerinde önemle durulmuş olup, cumbalar ve çıkmalar cephede belirleyici bir rol oynamıştır. Bazen yan cephelerde düzenlenen cumbalar sayesinde, bu cephelerde de bir hareketlilik ve estetik sağlanmıştır.

Günümüze ulaşmış Amasya evlerinde daha çok beşik çatı uygulaması görülmektedir. Çatıların üzeri oluklu (**Alaturka**) kiremitle örtülüdür. Saçaklar genellikle ön cephelerde görülmekle beraber bazı uygulamalarda birden fazla cephede saçığın yer aldığına da rastlanır. Saçak altı kaplamasız ve saçak altı kaplamalı olarak iki tip saçak vardır. Kaplamalar, tahtaların yatay ya da dikey olarak çakılması sonucu elde edilmiştir. Her iki tipte de dar veya geniş tahtalarla düzenlenen

uygulamalara rastlanılır. Saçaklarda da doğramalarda olduğu gibi aşı boyası kullanılmıştır.

Ahşap malzeme, taşıyıcı özelliği yanında önemli bir bezeme elemanı olarak ta değerlendirilmiştir. Ahşap bezeme örnekleri genellikle tavanlarda, kapı ve dolap kapaklarında, saçak silmelerinde ve benzeri yerlerde görülmektedir. Ahşap üzerine ve sıva üzerine kalem işi bezeme örnekleri, çok azdır. Alçı bezeme örnekleri ise: daha çok şerbetliklerde karşımıza çıkmaktadır. Az sayıdaki vitray örnekleri, renkli camların basit bir şekilde düzenlenmesi sonucu meydana getirilmiştir.

Geçen yüzyıldan artakalan ecdat yadigârı bu evlerin çoğu, konstrüktif açıdan basit yapılardır. Ancak hiçbirisi diğerinin taklidi değildir. Her biri kendine mahsus şekilde yapılmış ve içinde oluştukları toplumun sosyal yapısına, ekonomik ve teknolojik olanaklarına son derece bağlı yapılardır. İçinde yaşanan hayatı temsil etmeyen, otomobil gibi alınıp satılan, apartman daireleri yanında, Yalıboyu Evleri özgün yapılardır. Bu nedenle; yeni tasarımlar için esin kaynağı olmaları kaçınılmazdır. Fakat yepyeni dünya görüşü ve malzeme imkânları ile dolu bir çağda, aynı formları tekrarlamak bizi olumlu, başarılı sonuçlara götürmez. Bugünün yaşam standartlarına, sosyolojik, teknik ve estetik gerçeklerine cevap verecek şekilde, geçmişin deneyimlerinden nasıl istifade edilebileceğini, çok iyi araştırmak gerekir.

Biz mimarlar, tarihi yapıları ele alırken yapı tasarlama ya da inşa etme eylemi sırasında kullanabileceğimiz türden bilgilere öncelik veririz. Fiziksel formlarla ilgili teknik çizimlere ulaşmak isteriz. Çünkü mimarlık pratiği ile uğraşanlar için, hele de tarihi yapılarla uğraşan tasarımcılar için, gerekli olan bilgiler bunlardır. Ancak sayısız yapı arasında, hangilerinin tarihi ya da geleneksel olduğunu, fiziksel formların hangi yanıla toplumun yapısal eğilimlerini yansıttığını, hangi özelliklerinin bir kompozisyon gereksinmesi olduğunu anlayabilmek için, onun geçmişini bilmek gerekir. Bunu başaramadığımız sürece; inşa ettiğimiz yapılar, birer imitasyon örneği olmaktan öteye geçemeyecektir. Bazılarının evrensel diye adlandırdıkları ve istifade ettikleri veriler de gerçek anlamda evrensel değildir. Belirli ülkelerde belirli kimseler tarafından ortaya konmuş sübjektif tasarımlardır. Bunları taklit ederek, bizim hayatımızın gerçeklerini temsil eden yapılar inşa edemeyiz. Doğru olan, kendi toplumumuzun ihtiyaçlarından ve deneyimlerinden yola çıkarak, evrensel beğeni kazanacak, özgün yapılar inşa etmektir.

Kendisi "Afet" Bir Kanun...

MEHMET BÜYÜKALBAYRAK

Mimar

Bugünlerde TBMM gündeminde olan "**Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Tasarısı**" ile ilgili çok şeyler yazıldı ve söylendi. Şehirlerimiz ve geleceğimiz üzerinde yapacağı etkiler gündeme taşındı ve taşıyor. Bu tasarı yasalarsa neler olabilecek?

Şehirlerimiz, geçmişimizi yaşadığımız, bugünümüzü yaşamakta olduğumuz ve yarınımızı yaşayacağımız, anılarımız ve hayallerimizle bütünleşmiş mekânlardır. Daha açık bir ifade ile kentsel doku ve mekânlar bizi "biz" yapan değerlerdir. Şehirlerimiz yaşam alanlarımızdır ve taşıdıkları değerler bütünü ile de geleceğimizi yönlendirir. Gelecek kuşaklar ile geçmiş arasında bu değerler bütünü ile irtibat kurulur. Bu irtibatı kaldırırsanız kimliksiz, kişiliksiz ve ruhsuz bina yığınları kalır ortada. "Kentsel dönüşüm" ya da "Afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi" bu irtibatı koparma pahasına yapılmamalıdır.

"**Nasıl bir dönüşüm**" sorusuna akılcı ve bilimsel gerçeklere uygun cevaplar bulunmadan, sadece "**afet**" ve "**rant**" olgusunu ön plana çıkararak oluşturulacak her türlü çözüm önerisi bizi daha büyük toplumsal sorunlarla karşı karşıya getirecektir. O kadar ki, oluşacak toplumsal tahribat, bir depremin yapacağından daha büyük olabilecektir. Yapılacak düzenlemeler, eğer "insan" için ve "insanın mutluluğu" için olarsa, şehirlerimizdeki sosyal doku ve yapılanma göz ardı edilmeden yapılmalıdır.

Deprem görünen bir gerçektir ve toplum yaşamında büyük yıkımlara neden olur. Ancak bu şekilde, yeterli araştırma yapılmadan, toplumun ve sivil toplum örgütlerinin katılımı sağlanmadan, halkın gelenek, görenek ve yaşam biçimi düşünülmeden yapılacak dönüşümün toplum yaşamında daha büyük sosyal depresyon ve krizlere neden olacağı da unutulmamalıdır. Bugün, bir tepki olarak yapılmak istenen

düzenlemelerin neler getirip, neleri götüreceği çok iyi hesaplanmalıdır.

Yapılacak düzenlemelerde şehirlerimizi gelecek nesillere tarihi değerlerini yitirmemiş, geçmişimizle ve geleneklerimizle barışık bir şekilde aktarabilmenin yolları aranmalıdır. Fiziksel topoğrafyayı hiçe sayan, çevresine saygısı olmayan, her şeye tepeden bakan ve sadece rant düşünülerek yapılan binaların sayısı arttıkça şehirlerimiz daha bir yaşanmaz hale gelecektir. Yüksek katlı binaların güç sembolü ve rant kapısı olarak algılandığı ve öne çıktığı anlayışın sonu çıkmaz sokak olacaktır.

Bugüne kadar şehirlerimizin çevresinde kümelmiş olan, biri birinin tekrarı TOKİ konutlarını, son düzenlemeler yasalasınca, eski kent dokularında da göreceğiz. Yasa ile alınmak istenen yetkilere ve yasanın özüne bakınca, gelecekte tüm kentlerimizin biri birinin kopyası, kimliksiz, kişiliksiz, estetikten yoksun, toplum yaşamı ile çelişen ve toplum yaşamında travmalar oluşturan bir hale getirileceğini söylemek için kâhin olmaya gerek yoktur. Eğer yasa tasarısı bu hali ile yasalarsa, yakın bir gelecekte tüm şehirlerimiz TOKİ eli ile aynılaştırılacaktır. Gittiğimiz şehrin neresi olduğunu anlayabilmek için, korkuyorum ki, tabelalardan medet umacağız... Başta karar vericiler olmak üzere toplum olarak yaşadığımız bu akıl tutulmasından bir an önce kurtulmalıyız.

Toplumun tüm kesimlerinin sağlıklı ve yaşanılır bir çevre isteği karar vericilere net bir şekilde ulaştırılmadığı sürece rant ve güç göstericilerinin istekleri bir adım önde olmaya, maalesef, devam edecektir. Mimarlar Odasının 24 Ekim 2011 tarihli Van depremi ile ilgili bildirisinin son bölümündeki şu ifadeler çözüm için, kamuoyuna yol gösterici olabilir: "**Sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşama hakkı, toplumsal bir talep haline gelmedikçe, ülkemizde depremlerin yol açtığı yıkımlar, maalesef, kaçınılmaz olacaktır.**"

Şubemizin 12. Olağan Genel Kurulu Gerçekleştirildi

Şubemizin 12. Olağan Genel Kurulu 04 Şubat tarihinde Atakum ve İlkadım Belediye Başkanları ile meslek odalarından ve sivil toplum kuruluşlarından yöneticiler ve meslektaşlarımızın katılımıyla gerçekleştirildi. 05 Şubat tarihinde ise Şubede seçimler yapıldı. İlçe Seçim Kurulu tarafından listelerin kesinleşmesinin ardından 09 Şubat'ta Yönetim Kurulu ilk toplantısında görev dağılımını gerçekleştirdi.

YÖNETİM KURULU

ASIL ÜYELER

Başkan	Selami ÖZÇELİK
Başkan Yrd.	Mehmet BÜYÜKALBAYRAK
Sekreter	Zerrin ÖZDOĞAN
Sayman	Tuba KARABULUT
Üye	Aslan KASIMİ
Üye	Erdem DUMLU
Üye	Mehmet TAŞ

YEDEK ÜYELER

Evrin GÜLER
Hüseyin ÖZBULUT
Zehra BULUT
Ali Hayri SAMANGÜL
Büşra TÜRKÖZ
Burcu Ayşe ÖZÜDOĞRU
Elif Huriye ÖZDEMİR

ŞUBE DENETLEME KURULU

ASIL ÜYELER

Hüseyin BAŞNAMLI
Murat DÜZOVALI
Emrullah YILDIRIM

YEDEK ÜYELER

Ömür ÖZDEMİR
Burcu ERGÜN
Muhammed KONAÇOĞLU

ŞUBE SORUŞTURMA ve UZLAŞTIRMA KURULU

ASIL ÜYELER

Nesrin GÜLMEN
Ali İhsan AKA
İbrahim ÇEVİK

YEDEK ÜYELER

Seçil ÇEPNİ
A.Esra TURKEL
E. Pinar VARDAR BALCI

Komisyonlar

Şubemiz Komisyonları şu şekilde oluşmuştur:

ŞUBE ÇEVRE PLANLAMA KOMİSYONU VE MD/ÇED KOMİSYONU

Cemal ULUSOY	A. Haluk GÜRKAN	Embiya SANCAK	Hüseyin ÖZBULUT
İshak MEMİŞOĞLU	Ali İhsan AKA	Barbaros ODABAŞ	Feride TOSUN
Hikmet GÜLER	Şule KÖKTENER	Sadettin FEYİZ	Hüseyin BAŞNAMLI
İsmail SEVİNDİK	Bayraktar KÖSE	Hayrettin DEMŞEK	Esra TABANOĞLU
Zafer ÖZDEMİR	İbrahim ÇEVİK	Murat DÜZOVALI	Erdoğan ÇÖREKÇİOĞLU
Metin BAKAN	İdris NUHOĞLU	Özlem YALÇINKAYA	

ŞUBE MUDK KOMİSYONU

Hüseyin BAŞNAMLI	İbrahim ÇEVİK	Aslan KASIMI
Özlem YALÇINKAYA	Mehmet BÜYÜKALBAYRAK	

ŞUBE YASA VE YÖNETMELİK KOMİSYONU

Nesrin GÜLMEN	Cemal ULUSOY	Özlem YALÇINKAYA
Hüseyin BAŞNAMLI	Cemal KULEİN	Esra TABANOĞLU
İsmail SEVİNDİK	Murat DÜZOVALI	A. Salih ÇELİKKANAT
Nuray ÇAYKARA	Cazibe TAŞPINAR	Hüseyin ÖZBULUT
Şule KÖKTENER	Nurşen DİKMEN	Ülkü TÜFEK
Esra TÜRKEL	Feride TOSUN	İdris NUHOĞLU

ŞUBE YAYIN KOMİSYONU

Zerrin ÖZDOĞAN	İsmail SEVİNDİK	Muhammed KONAÇOĞLU
Mehmet TAŞ	Erdem DUMLU	

ŞUBE SOSYAL, KÜLTÜREL VE MESLEKİ ETKİNLİK KOMİSYONU

Hikmet GÜLER	Şule KÖKTENER	Özlem MARAŞ
Nesrin GÜLMEN	Anıl Şükrü GÖKSEL	Abdurrahim Celal YÜCEL
Ebru ÜRER YAVER		

GENÇ MİMARLAR KOMİSYONU

Şubemize kayıtlı 1972 yılı ve sonrası doğumlu mimarlardan oluşmaktadır.

2012 Ulusal Mimarlık Ödülleri Sahiplerini Buldu

Mimarlar Odası'nın her iki yılda bir düzenlediği Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri'nin bu yıl XIII. dönemi gerçekleştirildi. Ödül programında en yüksek katılımın gerçekleştiği 2012 döneminin Seçici Kurulu, **241 eserin / 342 pano** ile katılımını değerlendirdi. Ziya Tanalı başkanlığında, Ercan Ağırbaş, Zeynep Ahunbay, Alişan Çırakoğlu ve C. Abdi Güzer'den oluşan Seçici Kurul, "Mimar Sinan Büyük Ödülü", "Mimarlığa Katkı Dalı Başarı Ödülleri" ve "Anma Programı" için ödüle değer görülen isimler ile Yapı ve Proje dallarındaki ödül adaylarını belirledi ve kamuoyuna önceden duyurdu. Ödüller ise, 13 Nisan akşamı, Ankara'da ODTÜ KKM'de yapılan törende açıklandı ve sahiplerini buldu.

Mimar Sinan Büyük Ödülü

ERKUT ŞAHİNBAŞ

Anma Programı

HALUK BAYSAL - MELİH BİRSEL

Mimarlığa Katkı Dalı Başarı Ödülü

RUŞEN KELEŞ

Mimarlığa Katkı Dalı Başarı Ödülü

BEHİÇ AK

<< YAPI DALI Ödülleri

EMRE AROLAT, GONCA PAŞOLAR, KEREM PİKİER

**TEKFEN KÂĞITHANE OFİSLERİ,
KAĞITHANE-İSTANBUL**

E. DİDEM DURAKBAŞA,
ÖMER SELÇUK BAZ

**TC. MERKEZ BANKASI
BURSA ŞUBESİ HİZMET
BİNASI, BURSA**

TÜLİN HADİ, CEM İLHAN

**VEHBİ KOÇ VAKFI
FORD OTOSAN KÜLTÜR VE
YAŞAM MERKEZİ,
GÖLCÜK-KOCAELİ**

METİN KILIÇ, DÜRRİN SÜER

**OİB TEKNİK VE ENDÜSTRİ
MESLEK LİSESİ,
NİLÜFER-BURSA**

YAPI DALI / KORUMA-YAŞATMA Ödülleri

GÜLSÜN TANYELİ,
SALTUK AKATAY,
ARZU ERDEM, URBİN PAKER
KAHVECİOĞLU, HÜSEYİN L.
KAHVECİOĞLU, CEM ALTUN

**İSTANBUL SU
MEDENİYETLERİ MÜZESİ-
TERKOS POMPA
İSTASYONU,
ÇATALCA-İSTANBUL**

PROJE DALI Ödülleri

ARMAN AKDOĞAN

**VKF ÖZEL KOÇ
İLKÖĞRETİM OKULU
KAMPÜSÜ KAPALI YÜZME
HAVUZU, TUZLA-İSTANBUL**

BORAN EKİNCİ

**KIZILAĞAÇ EVLERİ,
BODRUM-MUĞLA**

SERGİ PROGRAMI

2012 Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri:

13-28 Nisan 2012, ODTÜ Mimarlık Fakültesi, ANKARA

14 Mayıs-9 Haziran 2012, MO İstanbul Büyükkent Şubesi Sergi Salonu, Karaköy, İSTANBUL

3-10 Eylül 2012, BODRUM

17-23 Eylül 2012, KAYSERİ

1-7 Ekim 2012, İZMİR

15-22 Ekim 2012, GAZİANTEP

5-11 Kasım 2012, BALIKESİR

19-25 Kasım 2012, ADANA

TMMOB Mimarlar Odası 43. Olağan Genel Kurulu Gerçekleştirildi

**MİMARLAR ODASI 43. OLAĞAN GENEL KURULU GERÇEKLEŞTİRİLDİ,
YENİ DÖNEM YÖNETİM KURULU SEÇİLDİ.**

Ülkemizin köklü demokratik meslek örgütü olan TMMOB Mimarlar Odası 43. Dönem Genel Kurulu ve seçimleri 13-14-15 Nisan tarihlerinde mimar delegelerin yoğun ilgi ve katılımı ile Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

İki gün süren toplantıda yapılan ortak değerlendirmelere bağlı olarak gündemde yer alan kapsamlı sorunların üye ve örgüt seferberliğine dayalı bir "Dayanışma Süreci" ile aşılabileceği özellikle vurgulanmıştır.

Genel Kurul sonrası 942 delegenin katıldığı seçimlere; tarihsel öneme sahip koşullarla karşı karşıya olduğumuz dönemin niteliklerine uygun olarak, "Dayanışma Süreci" listesi adında tek liste ile gidilmiş ve yapılan seçim sonucunda adaylar delegelerin büyük bir desteğini alarak seçilmişlerdir.

Mimarlar Odası Genel Kurulu ve Seçimi sürecinde sergilenen örgütsel birlik ve üye dayanışması ile kamuoyuna "kamu ve toplum yararını gözeterek" geleneksel Oda politikalarının devam ettirileceği yönünde güçlü bir "kararlılık" mesajı verilmiştir.

Seçilen Merkez Yönetim Kurulu 19.04.2012 tarihinde yaptığı ilk toplantısında aldığı kararlar görev paylaşımını gerçekleştirmiştir;

Genel Başkan: Eyüp MUHCU

Genel Başkan Yrd.: Güven Arif SARGIN

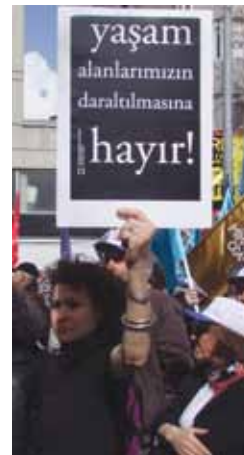
Genel Sekreter: Necip MUTLU

Genel Sayman: Ali EKİNCİ

Üye: Esin HACIALİOĞLU

Üye: Ahmet İmran KARAMAN

Üye: Sabri KONAK

Mağaradan Mobile Tekkeköy

REFİK BASKIN

Samsun Yerel Tarih Grubu Kurucusu

Samsun Yerel Tarih Grubu, Samsun ve çevresindeki tarih gezilerinin Selahiye ve Kadıköy şehir içi gezilerinden sonra, Tekkeköy ve Kutlukent çevre gezisiyle üçüncüsünü gerçekleştirdi.

Tekkeköy Mağaraları'nı yıllar önce Sayın **Rağıp Esener**'in başkanlığını yürüttüğü **Samsun Doğayı Koruma Derneği**'nin düzenlediği bir çevre gezisiyle tanıdım. Yağmurlu ve çamurlu günden aklımda kalan yerle bu gün gördüklerim sanki apayrı yerlerdi. Bir kere mağaranın tamamını gezememiştik. İkincisi pırıl pırıl bir bahar havasında aşağıda görülen nefis deniz manzarasını, Tekkeköy ovası ve elbette doğal olarak yetişen akasya ağaçları altında rengarenk çiçekler açmış yemyeşil doğayı da yeterince izleyememiştik. Bulutlu bir Mart'la açık havalı bir Mayıs farkı.

Tekkeköy Mağaraları, Samsun Çarşamba arasında, Samsun'a 20 km kadar uzaklıkta, geçen yıllarda ilçe olan Tekkeköy'ün kuzey doğusunda ama neredeyse içinde ovaya hakim, yüksekçe tepeler üzerinde yer alıyor. İlk kez arkeolog **Tahsin Özgüç** ve **Kılıç Kökten** tarafından 1940'larda keşfedilmiş. Doğudan batıya sırayla numaralanan üç ayrı noktada bir mağaralar zinciri oluşturuyorlar. En önemlisi ve en çok bilineni birincisi. Burası kuzey-güney yönünde uzanan bir sırt üzerinde, doğu-batı doğrultusunda kimileri delinmiş çeşitli oyuklardan oluşmuş bir ilkel yerleşim yeri. Kimi arkeologlara göre 16 bin yıllık bir geçmişi var. Arkeolog **Sümer Atasoy** ise **Amisos** adlı yapıtında, İ.Ö.4000'lere, Kalkolitik çağa tarihlenen mağaraları.

Burada ilk yaşayanlar bölgenin yerli halkı. Onların adlarını bilmiyoruz.

Adı konulabilen ilk halk ise **Kaskalar** yahut "ş" ile **Kaşkalar**.

Daha sonraki dönemlerde de **Hititler**'den izler bulunmuş. Aşağılardaki kayalıklarda da daha birçok küçük mağara görmek olanaklı. Yukarı, deniz manzaralı mağaralarda aristokratlar, aşağılarda da proleterler yaşıyormuş diye espri yaptık. Bu gelişimde mağaradan daha çok, sırtın üstündeki düzlük ve buna paralel olarak batı yamacında kayaları keserek yapılmış iki yüz metre kadar uzunluktaki yol dikkatimi çekti. Amasya'da Ferhatın yardığı kayalar gibi. Belki yolun ucunda bir sunak filan da vardı. Sonraki zamanlarda ve şu anda da işlevini sürdüren bu görkemli yapıt, görene bir **tören yolu** hissi veriyor. Anlaşılan aynı zamanda bin yıllarca ovayla iç kesimleri birbirine bağlamış bir yolun başlangıç kısmıydı burası. Üstünde binlerce papatya ve renk renk yaban gülü açmış mağarayı bizden sakladıklarıyla baş başa bırakarak gezimizin ikinci durağı olan, iki km. uzaklıkta ve daha yüksekteki köye doğru tırmanıyoruz otobüsümüzle.

Yükseldikçe altımızda Tekkeköy ovası büyüyor. Bu ova aynı zamanda Samsun'un sanayi bölgesi. Bu anda hoyrat ellere düşmüş ve güzelliği kirletilmiş bir tazeye duyduğunuz acıma ve çaresizliği bütün damarlarınızda duyumsuyorsunuz. Son birkaç yıldır Samsun'un gündeminden taşarak ulusal gündeme de oturan Mobil Santralin bir bacası (Sözde sorun çözülmünceye kadar % 10 kapasiteyle çalıştırılıyor) denizden ovaya doğru dumanlarını salıyor herkesin gözüne gözüne bakarak. Bir de gündemde olmadığı için pek dikkat çekmeyen ama kirleticilikte hiç de ötekenden geri kalmayan Samsun Gübre Fabrikası ve bir özel girişimin demir-çelik fabrikası. Kirletme günahını işlemek için icat edilen bu üçü sıraya girmiş. Bu doğa düşmanı bilcümle sanayi kollarının yan yana fotoğrafını çekebiliyorsunuz tepeden. Ve şöyle yakınmaktan kendinizi alamıyorsunuz. Ey bu güzel ovaları Türklere nasip eden Ulu Yaradanım, aklımızı neden yaptırdığın bu yanlışlarla sınıyorsun.

Burada denize dik sırtlar üzerinde açılmış yollarla ovoidan dağlara doğru tırmanıyor ve Karadeniz'in muhteşem yeşile çalan lacivert rengini her noktadan görebiliyorsunuz

Solumuzda Yukarı Çinik yolu da asfalt ve bizim çıktığımız sırta paralel olarak aynen böyle, kuzeyden güneye doğru kıvrıla kıvrıla tırmanıyor. Ancak güneydeki sıra dağlara doğru tırmanırken sıkıcı yamaçlardan geçmiyor, kademe kademe yükseliyor ve teras biçiminde beklemediğiniz düzlükler buluyorsunuz.

İşte bunlardan biri **Çınaralan** köyü. Köy halkı Yunanistan mubadili. **Sarışaban Domaslı**'dan gelmişler.

Söylentiye göre, Samsun'daki Pontos olayları ilk defa burada çıkmış.

Aşağıda Samsun Trabzon yoluna ancak beş kilometre uzaklıktaki bu köyde, en güzel ve hakim bir noktada kale gibi duvarlar içinde büyükçe bir cami görüyoruz. Özelliği kiliseden bozma olması. Kilisenin güçlü taş duvarları üzerine bir köy camisine göre oldukça büyük bir kubbe oturtulmuş, sağında da binadan kopuk izlenimi verecek kadar uzaklıkta bir minare. Kilisenin kesme taşlardan yapılmış ön cephesi olduğu gibi korunmuş. Taş süslemeleri de olanca canlılığıyla göz kamaştırıyor. Bir an büyük bir kent veya zengin bir ekonomide görülebilecek bir zevk ve sanat anlayışı yakaladığınızı düşünüyorsunuz. Yalnız giriş kapısının solunda, birkaç yıl öncesine kadar görülebilen bir yazıt varmış, şimdi üzeri sıvayla kapatılmış. Gezimize Katılan ve Kutlukent Belediye meclis üyesi Fahrettin Bey, “ *ben çan kulesini filan anımsıyorum, çok güzeldi, sütunları vardı*” diyor. Cami veya kilise kadar da bahçe duvarları dikkat çekici. Yunanistan'dan gelen ziyaretçiler, duvarlar en az üç yüz yıllık vardır diyorlarmış. Özellikle köşe taşları abartısız kale taşı gibi. Aşağıda şimdilerde de kullanılan taş ocaklarından getirildiği anlaşılan malzeme, cami/kiliseye mülkiyetini garantiye alan, geniş bir bahçe kazandırmış. Burada gördüğü manzaranın büyüğü karşısında insan ister istemez bir zamanlar papazın ve şimdi de imamın ayrıcalıklı yaşamına imreniyor. Elbette bahar yeşilliği ve önümüzdeki ovaya ne kadar yüksekte ve kibirli baktığımızı unutmadınız. Bir de şunu düşünmeden alamıyorsunuz kendinizi: Müslümanlarla Hıristiyanların kiblesi aynı. Mezarlarda da bu böyle, ibadethanelerde de. Belki de bu yüzden Anadolu'da bir çok kilise camiye, Yunanistan'da da bir çok cami kiliseye kolayca çevrilerek böylece yok olmaktan da kurtuluyorlar. Bizi merakla izleyen sarışın mavi gözlü mubadil çocuklarına el sallayarak ayrılıyor.

Aşağıya, Tekkeköy'e inip yeni bir noktaya hareket ediyoruz: **Antyeri**. Rumca adı **Andrea**. Tekkeköy'den 3-4 kilometre kuzeyde. Grubumuzda olan Tekkeköy kaymakamı Kamil Bey, Andrea'nın ne anlama geldiğini sordu. Antla bir ilgisi var mıydı? Biz de bir özel ad olduğunu söyledik. Doğanın cömertçe sunduğu benzer güzellikleri izleyerek köyün içinde otobüsten iniyor ve akasya ağaçlarıyla çevrili bahçeler arasından yürüyerek biraz çukurca bir yerde kalan mezarlığa giriyoruz. (Ben orman gibi yaygın, bu kadar akasya ağacını ilk kez bir arada görüyordum. Eşim de dahil kimi arkadaşlar çiçeklerini yiyorlardı, bense ileride kuşburnu olacak olan yaban güllerinin taç yapraklarını yemeyi tercih ettim.) Yine çoğunluğu akasya ve çınarlardan oluşan ulu ağaçların kapladığı mezarlıkta yüzyılların insan manzaralarına tanıklık etmiş mahzun ve yorgun kiliseyi buluyoruz. Şimdi mezarların ortasında bir camiye dönüşmüş. 80 yıl önce de belki çevresi mezarlık olan bir kilisedi burası. Bu kilise gerçekten şaşırtıyor görenleri. Bir kez, onca yıllar iki toplum arasında yaşanan öfkeler ve çekilen acılara karşın herhangi bir zarar görmemiş. Tam tersine oldukça faydacı bir yaklaşımla, hiçbir özelliği bozulmadan, cami olarak kullanılıyor. Beşik örtülü bir çatısı olan yapının altı minik sütunun taşıdığı kemerli çan kulesi bile bütün zarafetiyle ayakta. Elbette iç süslemeleri ve ikonaları yok. Ancak içinde çatı ağırlığını kemerlerle taşıyan sütunları, beyaz kirece boyanmış olarak işlevlerini sürdürmekteler. Dış duvar taş süslemeleri bir köy kilisesine göre oldukça iddialı bir görkeme sahip. Bu görülenlere bakılırsa, Rumlar >>

<< Samsun'a 20 km. kadar uzaklıkta olan bu merkez köylerde oldukça köklü ve zengin bir yaşam sürdürmüşlerdi. Yine mubadillerden biri, "Biz buraya geldiğimizde çok güzel papaz incirleri vardı, onlar yok oldu, biz şimdi o incirleri yetiştiremiyoruz" dedi. Mezarlıktan çıkarken kızı veya gelini olabilecek genç ve güzel bir kızla bahçesini çapalayan yaşlı kadın, "kolay gelsin!"imizi aldı. "Para mı aradığımızı?" sordu. Yanımızdaki şakacı arkadaş, "Evet ama bizden önce almışlar" dedi. Yanındaki genç gülerek eğildi, çapasını vurdu toprağa.

Üçüncü gezi noktamız **Kapıkaya**. Türkçe olmasına karşın, Rumlardan kalan eski ad diye bunu bile değiştirmişler, **Altınkaya** demişler. Şeyhi'nin ünlü dizeleri geliyor akla. Sanki zerdüşt palan vurunca kayalar altın olacak. Neyse sözümüz bu köye ve köylüye değil, bu anlayışa, ad değiştirme hastalığına elbette. Buraya ulaşmanın yolu da yine Tekkeköy'e, sahile inip yeniden tırmanışa geçme biçiminde. Bu arada mezarlıkta Tekkeköy'e adını veren Tekkeyi görüyoruz. Camisi de oldukça eski. Türkler, Selçuklular zamanında buralara yerleştiklerinde yapılmış tekke ve cami. Bu arada yüz yıllık ve bölgenin karakteristik özelliklerini taşıyan birkaç da eski ev dikkat çekiyor. Bir vadinin güney yamacından bir iki kilometre tırmandıktan sonra yine çok güzel manzaralı bir sırta çıkıyorsunuz. Önünüzü kuzeye döndüğünüzde doğulu batılı iki vadiye, kuzeyde, aşağıda Karadeniz'in mavi enginliklerine ve ovayı işgal etmiş beton ve bacadan oluşan kara çelişkiye tepeden bakıyorsunuz. Tam işte böyle bir manzarada tamamen granit taşlardan yapılmış kilisenin önündesiniz. Üst tarafta tellerle çevrili mezarlık. Köy biraz daha yukarıda. Kilisenin kapısı çerçevesi yok. En kötüsü, iki yıl öncesine kadar ayakta olan ve ağırlıkları tonozlarla ortadaki dört sütuna yüklenen kubbelerden biri, geçen yılın şiddetli fırtına ve iklimine dayanmayıp çökmüş, ama biraz Korint tarzını andıran sütunları sağlamca ayakta. Kapıkaya Kilisesinin önceki ilk üç kiliseden en belirgin farkı kullanılmıyor olması. Görülenlerden anlaşıldığına göre çobanlar koyunlarını yatırmışlar. Bu bakımdan oldukça bakımsız ve yalnız bir görünümü var. Orijinalinde olup olmadığı belli olmayan duvar sıvaları hiç yok. Bu da ona çakıl taşı andıran duvarları sanki özellikle dekor için yapılmış gibi bir hava kazandırmış. Pencere kenarlarına ise yumuşak, krem rengi Ünye taşlarıyla kontür geçilmiş. Aslında şu sıralarda iş işten geçmeden burası onarılarak kültürel veya kamusal hizmetlerde kullanılabilir. Yeri ve özelliği bu yapıya böyle bir sahip çıkmayı hak ettirir. Belki çevrenin duyarlılığı ve her gün umut verici gelişme gösteren Türk Yunan dostluğu, böyle bir olanağı sağlayabilir.

Fotoğraf ve film çekmekten ve midibüsümüze inip binmekten şöyle doyasıya pinekleyemiyoruz gittiğimiz yerlerde. Doğrusu bu güzellikteki bir mekanda, alelacele dolaşıp kaçır gibi gitmek yarine, bir-iki saatini geçirebileceğin bir ortam ve altyapı olması gerekiyor.

Dönüşte Tekkeköy'den hızla geçerken dikkatimizi çeken, çimenlik bahçesinde inek yayılan ve kadınların oturduğu bir eski evin resmini çekmek için aracımızı durdurduk. Niyetimizi anlayınca kızlar kaçıştı. Batıda olsa eminim poz verip öpücük yollarlardı.

Bölgede bize rehberlik yapan öğretmen arkadaşımız, Çırakmanlı Ali Elmas'ın bizi konuk edeceği bahçesinde mubadillerin nefis kaama böreğini düşündükçe bir an önce arabamıza biniyoruz.

Yeniden Tekkeköye iniş ve bu sefer son yer **Çırakman**'a tırmanış. Bu köy Kutlukent Belediyesinin bir parçası olmuş ve belediye hizmetlerinden az da olsa, bir köye göre oldukça cömertçe nasiplenmiş. Sabahtan beri gezdiğimiz öteki köyler gibi deniz manzaralı. Önce yemek mi gezilecek yerler mi? Diye sordu grubumuzun Ali abisi. Herkes sözbirliği yapmış gibi yemek dediler. Köyün en güzel evindeyiz. Güller, çiçekler ve meyve ağaçları arasında bahçeye kurulmuş bir uzun masa. Masanın üstünde tırmanması için güzel bir çardak yapılan ve tevekleriyle asmayı andıran, henüz meyveleri minicik bir yeşillik. Kivi olduğunu öğreniyoruz. Ben de dahil birçoğumuz yeni görmüşüz kivi ağacını. Yüksel Hanım üsteleyerek soruyor: Kivi bu mu, bu şimdi kivi mi? diye. Ve Ali Abinin üreticiliği ve çalışkanlığı

karşısında pes ediyoruz. Ne de olsa Yılmaz Elmas'ın kardeşi ve köy enstitülü. Eşi de öğretmen.

Biz erkekler atalarımızın yüzünü yer etmemek için hemen masalara kurulup memleket kurtarma söyleşilerine dalarken, bayanlar masayı hazırlamak için seferber oluyorlar. Menü şöyle: **Kaama böreği** (K, G ile K arasında bir ses ve A uzatılarak söylenecek. Biz bu arada sözcüğün etimolojisini yapmaya çalışıyoruz.), **etli pilav**, **ayran** (kimse kola istemedi.) ve **ev baklavası**. Tabaklar dolu doluydu, insanların yemekten takati kesildi ama gözleri doymadı. Eline sağlık Hoca Hanım.

Şimdi sıra Rumlardan kalma, hala kullanılan çeşmeyi görmeye gelmişti. Bahçeli evler, ekili tarlaların sınırlarını izleyerek, yüz yıl önce köyün içme suyunu sağladığı anlaşılan çeşmeyi güzel bir dere ve yeşilliklere bürünmüş şırıl şırıl akarken bulduk. Bir yamacın dibinde, büyükçe bir kemerle kurulmuş sundurması, kesme taşlardan yapılmış yalağı ve oldukça geniş haznesiyle insanları kendine çekiyor. Bolca su içtik adını bilmediğimiz Rum ustaya rahmetler dileyerek. Çeşme başında gördüğümüz üç güzel kız bizden çekinerek yan tarafta beklemeyi tercih ettilerse de ekibimizde bulunan TV'ci arkadaşımızdan kurtulamadılar. Telefon ve adlarını alarak Samsun'da görüşmelerini ve güzellik yarışmalarına katılmalarını önerdi. İzimizin üstüne geri döndük. Sıra son gezilecek yer olan **Yel değirmeni**ndeydi. Burası köyün altında, denize ve ovaya hakim en güzel sırttaydı. Burasını mezarlık yapmış bizim mübadiller. Muhtemelen Rumlar zamanında ağaçlıklı ve yeşil çimenlerden oluşan bir mesire yeri idi. Herkesin aklından geçen, burasının mezarlık olmasaydı iyi bir lokanta, tesis kurularak bir piknik yeri olarak düzenlenebileceğiydi. Yel değirmeni, düzensiz kırılmış granit taşlardan yapılmıştı ve sapasağlam ayaktaydı. Ali Abi'nin anlattığına göre buradaki Rumlar çalışmak amacıyla Rusya'ya gitmişlerdi ve yel değirmeni orada görüp yapmışlardı. Önünde resimler çektirdik, Ali Abi ve eşine veda ederek, gördüklerimizin ve yaşadıklarımızın sarhoşluğundan ayılmamak için sessizce arkamıza baka baka arabamıza bindik.

Şeref Aydın, "İyi de aga bu değirmenin suyu nereden geliyor?" demeseydi gördüğümüz tatlı düşten hiç uyanmayacaktık. 10.6.2003

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Basın Açıklaması

07.03.2012 ÇARŞAMBA GÜNÜ EMO SAMSUN ŞUBESİNDE,
'8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ'NE İLİŞKİN TMMOB SAMSUN İL KOORDİNASYON
KURULU KADIN ÜYELERİ TARAFINDAN BASIN AÇIKLAMASI YAPILDI.

Basına ve Kamuoyuna

8 Mart 1857'de New York'ta ağır çalışma koşullarını protesto etmek için direnişe geçen dokuma işçisi kadınların 115'inin çıkan çatışma ve yangında yaşamını yitirmesiyle, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü olarak ilan edilmiştir.

8 Mart dünyanın pek çok ülkesinde ve Türkiye'de kadınların hak ve eşitlik isteklerini dile getirdikleri, kadın olmaktan dolayı yaşadıkları sorunlara dikkat çektikleri, her türlü baskı ve sömürüye karşı bir araya geldikleri gündür.

Tüm dünyada, kadınlar için uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak hayata geçen bugünü kadın mühendis, Mimarlar ve şehir plancıları olarak kutluyoruz.

Bizler önce insan, sonra kadın ve sonra mühendisiz. Mühendislik beden ve kas gücüyle yapılan bir meslek değil, bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan, bilgi ve tecrübenin harmanlandığı bir meslek dalıdır.

Yaşanan krizlerde en kolay işini kaybeden, daha düşük ücrete tabi olan ve kayıt dışı çalıştırılanların çoğunun yine mühendis kadınlar olduğunu görüyoruz. Her yıl ülke genelinde eğitilmiş, eğitimsiz, işçisinden köylüsüne birçok kadın, erkek egemen yapının baskısıyla, birçoğunun ekonomik özgürlükleri olmadığı için toplumda baskı altına alınmakta şiddete, tacize uğramakta ve töre cinayetlerine kurban gitmektedir.

Kadına cinsiyetinden kaynaklı olarak uygulanan her türlü olumsuz davranış ve politikalara karşı mücadele edeceğiz, yanında olacağız. Anayasa da "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, dini, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetmeksizin kanun önünde eşittir" İfadesi bulunmasına karşın yasal düzenlemeler yeterli değildir. Toplumun kalkınabilmesi ve ilerleyebilmesi için kadın erkek demeden

eğitim ve öğretim düzeyinin yükseltilmesi gerekmektedir. Bu konuda sivil toplum örgütlerine de çok büyük görevler düşmektedir.

Eğitimde uygulanacak olan 4+4+4 sistemine şiddetle karşı çıkıyoruz. Bu uygulama ile 1997 yılında hayata geçirilen 8 yıllık kesintisiz eğitim tarihe karışmıştır.

Okul öncesi eğitim zorunlu olmaktan çıkmıştır. İlk 4 yıllık zorunlu eğitimden sonraki kademelerde evde eğitim-yani açık öğretim mümkün hale getirilmiştir. Bu durumda bazı bölgelerimizde kız çocuklarının okula gönderilmemesinin önü açılacaktır.

8 yıllık kesintisiz eğitimde erkek çocuklarının %98.6'sı, kız çocuklarının %98.2'si zorunlu eğitimle okullara taşınmışken yeni geçilecek uygulamada bu oranın kız çocukları için %70'in altına ineceği endişesini taşımaktayız.

Ayrıca bu uygulamanın kaçak çocuk çalıştırma ve çocuk işçiliğini tetikleyeceği düşüncesindeyiz. Bugünde İlk Kadın Mühendis Sabiha Rifat Günayman, Suat Uğurlu ve Nefise Akçelik başta olmak üzere ülkemizin gelişmesinde rol oynayan tüm Mühendis, Mimar ve Şehir plancıları kadınlarımızı saygıyla anıyoruz.

Ulu önder Mustafa Kemal Atatürk Türk kadınına verdiği değeri, 1935 yılında seçme ve seçilme hakkı tanıyarak göstermiştir. 18 Nisan 1935 yılında İstanbul'da toplanan Milletlerarası İlk Kadın Kongresi'nde Atatürk önderlik yapmıştır. Türk Kadınına seçme ve seçilme hakkının birçok Avrupa ülkesinden bile daha önce tanınmasına rağmen seçme hakkını kullanan kadınlarımızın bugün seçilme hakkına yeterince önem verilmemektedir.

TMMOB Samsun İl Koordinasyon Kurulu olarak, Cinsiyetçiliğin her türüne, fiziksel ve psikolojik şiddete, mesleki ayrımcılığın, düşük ücretle çalıştırılmanın, sömürü düzeninin, erkek egemen dilin/söylemin/eylemin kanıksanmasına karşı mücadele eden tüm kadınları destekliyor, hayatın içinde yaşam savaşı veren ve mücadele eden tüm kadınlarımızın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyoruz.

**TMMOB
SAMSUN İL KOORDİNASYON KURULU**

“Van Depremi Sonrası Mimarların Hukuki Durumu” Değerlendirme Toplantısı Van’da Düzenlendi

19 Mart 2012 tarihinde Van’da düzenlenen Van Depremi Sonrası Mimarların Hukuki Durumu Değerlendirme Toplantısı, Mimarlar Odası Genel Sekreteri Necip Mutlu, Mimarlar Odası Avukatı Berna Yeşilkaya, Mimarlar Odası Van Şubesi Yönetim Kurulu, Sevilay Kurşunluoğlu ve Kocaeli Şubesi’nden Nilgün Akcan, Hayrettin Günal ve üyelerin katılımıyla gerçekleştirildi.

Açılış konuşmasıyla başlayan ilk oturumda Necip Mutlu, Van depremi sonrası durum ve Mimarlar Odası hasar tespit çalışmalarıyla ilgili bilgi verdi. Ardından Berna Yeşilkaya “Deprem Nedeniyle Açılan Davalar ve Mimarların Sorumlulukları” başlıklı sunumuyla afet sonrası süreçlerde mimarların karşılaşılabileceği durumlar hakkında hukuki bilgi verdi.

Van Şubesi Avukatı Sevilay Kurşunluoğlu “Yargı Kararlarından Örnekler” başlıklı sunumunda mimarların karşılaşılabilecekleri dava türleri ve ülkemizde deprem ihtisas mahkemeleri olmaması nedeniyle bu davalara bakmakla yükümlü mahkemeler hakkında bilgi verdi.

Nilgün Akcan ve 1999 Marmara Depremleri sırasında İmar Müdürlüğü görevini yürüten Hayrettin Günal “1999 Marmara Depremleri, Kocaeli ve Düzce Deneyimleri” başlıklı sunum-

larını yaptılar. Mimarların deprem sonrası açılacak davalarda nelere dikkat etmeleri gerektiğini, 1999 Depremleri sonrası açılan dava karar ve rapor örnekleriyle aktardılar.

Hayrettin Günal, mimarları hasar tespit ve yıkım süreçlerinde, yapının yapıldığı döneme ait mevzuatı ve bilirkişi raporlarını takip etmeleri konusunda uyardı.

Toplantının ikinci oturumunda soru-cevaplara yer verilerek genel bir değerlendirme yapıldı.

Üyelerin açılacak davalar, hasar tespit, itiraz süreçleri ve Van İmar Planı Revizyonu ile ilgili soruları yanıtlandı.

Yarışmalar

Türkiye Hazır Beton Birliği 2012 Mimarlık Ödüllerine Başvurular Başladı

Son Teslim Tarihi: 30 Eylül 2012

THBB 2012

MİMARLIK ÖDÜLLERİ

Türkiye Hazır Beton Birliği, mimarlık ödüllerinin üçüncüsünü TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi'nin düzenleme desteği ile 2012 yılında verme kararı almıştır.

Türkiye Hazır Beton Birliği (THBB), kuruluşunun 15. yılı kutlamaları çerçevesinde betonarme yapıların müelliflerine ödül verme ve ödül alan tasarımcıların yapılarına plaket çakma kararı almış ve Türkiye Hazır Beton Birliği Mimarlık Ödülleri ilk defa 2004 yılında verilmiştir. THBB Mimarlık Ödüllerinin ikincisi ise TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi'nin düzenleme desteği ile 2008 yılında verilmiştir.

THBB, bu ödüllerle yapılarında beton kullanımının düzeyi, yerindeliği ve farklı malzemelerle birlikteliğini mimari tasarım kaygısı ile yorumlayan, yaşama geçiren mimarları ödüllendirerek mimarlık ortamını desteklemeyi amaçlamaktadır. Değerlendirme, yapı, yapı grupları, mühendislik yapıları, iç mekân uygulamaları ve açık alan düzenlemelerini, betonu taşıyıcı rolü ile birlikte ve/veya bunun dışında farklı

kullanım düzeyleri ile yorumlayan yapıları da kapsamaktadır.

Amaç

Türkiye deprem kuşağında yer alan bir ülke olmakla birlikte yaşanan depremler betonun depreme dayanımı açısından doğru kullanılmadığını acı bir şekilde göstermiştir. Betonun doğru kullanılmaması gider artırıcı bir etken olarak da karşımıza çıkmaktadır. THBB kuruluş amacı uyarınca betonun doğru kullanılmasının önemini vurgulamak için bir dizi program gerçekleştirmiştir.

Betonun doğru ve yerinde kullanımını özendirmek, malzeme seçimi ve mimari üretim sürecinde yaşanılır çevreler ve estetik duyarlılığı olan yapı örneklerini ödüllendirerek desteklemek, Türkiye Hazır Beton Birliği Mimarlık Ödüllerinin temel amacıdır.

2012 Mimarlık Ödülleri Takvimi

Duyuru tarihi: 1 Şubat 2012

Son başvuru ve teslim tarihi: 30 Eylül 2012

Kazananların açıklanması: 1 Kasım 2012

Ödül töreni, sergi: Kasım 2012

Yarışma Sekreteryası

Türkiye Hazır Beton Birliği

2012 Mimarlık Ödülleri Raportörlüğü

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

Kemankeş Cad. No: 31

Karaköy-Beyoğlu 34425 İstanbul

Tel: 0212 251 49 00

Faks: 0212 251 94 14

e-posta: thbbmimarlikodulleri@mimarist.org

Web: www.mimarist.org/thbb2012mimarlikodulleri

Yeni Üyelerimiz

43118
MERVE BURÇİN COŞKUN
LEFKE AVRUPA ÜNV.

43172
HATİCE GÜLTEKİN
TRAKYA ÜNV.

43187
EDA BÜTÜN
ULUDAĞ ÜNV.

43267
NEŞE SEÇKİN
BEYKENT ÜNV.

43303
ŞEYMA GÜLDEN
SELÇUK ÜNV.

43529
FEHMİ ÖZKÖK
ULUSLARARASI KIBRIS ÜNV.

43468
EKREM BİLMEZ
AZERBAJCAN MİM. VE İNŞ. ÜNV.

Hoş geldiniz...

Nakil Gelenler...

41511 SERHAT ASLAN
42786 RÜVEYDA KOÇ

BALIKESİR ŞUBEDEN NAKİL
İSTANBUL ŞUBEDEN NAKİL

Görevli: Efendim. Mimarlar odası tarafından dava edildi. Özgürlük Heykeli kıyı kenar çizgisinin iç tarafında kalmış.

Obama: Haa!.. Nee!..

MİV-SAN
MİMARLIK VAKFI
SOSYAL GÜVENLİK VE
YARDIMLAŞMA SANDIĞI

"Geleceğimiz İçin Önemli Bir Adım!"

Sizi, Mimarlık Vakfı Sosyal Güvenlik ve Yardımlaşma Sandığı'na üye olmaya, Sandığın hizmetlerini birlikte geliştirmeye davet ediyoruz.

Mimarlık Vakfı, 1996'da iki alanda ihtiyacı karşılamak amacıyla kuruldu.

Birincisi, meslek ve kültür alanı; o günlerde, mimarlık mesleğini halka, topluma tanıttık, mesleğimizin toplumda hak ettiği yeri kazanacak, bir dizi sanatsal, kültürel faaliyet yapacak bir kurum gerekiyordu. Mimarlık mirasımızı, birikimimizi korumak ve en önemlisi de onu yeni yetişen kuşak mimarların kullanımına, incelemesine, esinlenmesine sunmak bunun olanaklarını yaratmak amacıyla çalışmalar yapmak. Bugün de bu eserlerin, layık olduğu gibi korunduğu, gerek duyulduğunda ulaşılabileceğine dair hepimizin ciddi kuşkuları olsa gerek.

Vakfın kuruluşunun dayandığı ikinci temel, sosyal alanda faaliyet gösteren Sosyal Güvenlik ve Yardımlaşma Sandığı ile Eğitim ve Burs Fonu'dur. Yardımlaşma Sandığı, kuruluş belgelerinde ifade edildiği gibi, "meslektaşlarımız arasında dayanışma sağlamayı, acil hallerde üyelerine yardım yapmayı esas alan ve giderek sosyal alanda hizmet vermeyi, hizmetlerini geliştirmeyi amaçlamıştır."

Vakfın en önemli sosyal projesi olan Yardımlaşma Sandığı'na 2624 mimar üye olmuş ve destek vermiştir. Mimarlık Vakfı Yardımlaşma Sandığı sayesinde bugün artık üye mimarların başvuracakları bir sosyal güvence kuruluşu vardır.

Yardımlaşma Sandığı, vefat eden üyelerin ailelerine en zor günlerinde yardım elini uzatmış, yükümlülüğünü eksiksiz olarak yerine getirmiştir. Zorunlu durumlarda, üye meslektaşlara olanaklar ölçüsünde yardımlarda bulunmuştur. Oluşacak birikimlerin nemalandırılması, yatırımlar yapılması sonucunda sosyal tesisleri, öğrenci yurtları, yaşam evleri, lokalleri ile Sandığımız üyelerine, yaptıkları katkının üzerinde sosyal hizmet sağlayabilir.

Bu hizmetlerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için, Sizin de Yardımlaşma Sandığı'na üye olmanızı bekliyoruz.

İlgi ve desteğinizi esirgemeyeceğiniz umuduyla, başarı ve mutluluklar dileriz.

YARDIMLAŞMA SANDIĞI ÜYELİĞİ

www.mimarlikvakfi.org.tr adresinde bulunan sitemizi ziyaret etmeniz ve menu'den girilen Üye Formunu düzenleyip göndererek üyelik işleminizi başlatabilir, ayrıca, Mimarlar Odası Şubelerinde, Vakıf görevlilerinin sizi ziyaretiyle de üye olabilirsiniz.

Kredi kartı bilgilerini ve size uygun ödeme planını Vakfa ulaştırarak,

Garanti Bankası Galatasaray şubesi IBAN TR26 0006 2000 0680 0006 2988 02 nolu hesaba yatırarak aidatınızı ödeyebilirsiniz.

Giriş Ödentisi 90 TL üye kaydı sırasında ve bir kez ödenir. 2012 Yılı Ödentisi 180 TL

